

Medlem af Inatsisartut
Hans Enoksen, Naleraq

05-08-2025
Sags nr. 2025 - 15506
Akt. id. 25583866

Postboks 970
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

§ 37 - besvarelse på nr. 113_2025

Kære Hans Enoksen

Du har i henhold til § 37 stk.1 i Forretningsorden for Inatsisartut stillet et spørgsmål til Naalakkersuisut vedrørende alderspension. Mange tak for dit spørgsmål, der lyder som følger:

1. Hvilke økonomiske, administrative og samfundsmæssige konsekvenser og muligheder vil der fremkomme, hvis alderspensionens grundbeløb, jf. Inatsisartutlov om alderspension, ikke påvirkes af anden indkomst, således at samtlige alderspensionister fremover modtager det fulde beløb?

Svar:

Efter de gældende regler for alderspension, aftrappes både grundpension og tillægspensionen på baggrund af indkomster. Der er særskilte aftrappingsgrænser for både grundpension og tillægspension, og der er derudover forskellige aftrappingsgrænser afhængig af om alderspensionisten er enlig eller i et forhold.

Naalakkersuisut kan oplyse følgende med henblik på at belyse sagen nærmere

- Baseret på 2023 tal, er der på tværs af enlige alderspensionister, alderspensionister i et parforhold, og enlige alderspensionister efter § 5 stk. 2, er i alt 358 af i alt 4087 personer, der har indkomster over aftrappingsgrænsen for pensionstillæg. Det svarer til ca. 9% af alle alderspensionister.
- Baseret på 2023 tal, er der på tværs af enlige alderspensionister, alderspensionister i et parforhold, og enlige alderspensionister efter § 5 stk. 2, er 73 af i alt 4087 som havde indkomster over aftrappingsgrænsen for grundpension. Det svarer til ca. 2% af alle alderspensionister.
- Aftrappingsmekanismen er lighedsskabende, afskaffelse af aftrapning vil øge uligheden og give de højeste indkomstgrupper højere rådighedsbeløb end de laveste indkomstgrupper.
- Udgifter til alderspension stiger meget de kommende år.
- Afskaffelse af aftrappingsmekanismer vil mindst koste mellem 79-118 mio. kr. årligt ekstra i perioden 2025-2050.

Det understreges, at de nævnte merudgifter skal tilføjes til de i forvejen forventede stigende udgifter til alderspension. Departementet for Finanser og Skatter forbereder aktuelt en opdateret beregning af effekten

af forskellige scenarier i Holdbarhedsmodellen på baggrund af den nyeste befolkningsfremskrivning fra 2024 i samarbejde med Grønlands Statistik, Økonomisk Råd og DREAM-gruppen. Resultaterne forventes grundlæggende ikke at ændre det samlede billede af størrelsen af holdbarheds-udfordringen eller af effekten af de oplyste mulige reformtiltag på pensionsområdet.

I tabel 1 fremgår de årlige udgifter på de udvalgte år til alderspension, såfremt reglerne er uændrede fra gældende regler. I tabel 1 er udgifterne til at fjerne aftrapningsreglerne sammen med de forventede udgifter til alderspension samlet set. I tabellen fremgår det, at udgifter vil stige med yderligere 79-119 mio. kr. årligt, såfremt aftrapningsreglerne afskaffes.

Tabel 1 Udgifter sammen med samlede udgifter til alderspension

	2025	2030	2040	2050
Årlige merudgifter (mio. kr.)	79	100	118	101
Forventede udgifter til alderspension (mio. kr.)	524	694	813	696
Årlige udgifter til alderspension i alt inkl. Afskaffelse af aftrapningsregler (mio. kr.)	603	794	931	797

Det er således i perioden frem mod 2025, at der hvert år skal findes yderligere finansiering på mellem 79-118 mio. kr. årligt, som skal tilføjes til de allerede forventede udgifter jf. tabel 1.

Det er vigtigt at understrege, at der i beregningen tages udgangspunkt i tal fra afslutningen af 2023. Der er flere forbehold som skal tages med i betragtningen.

Derudover antages det, at kombinationen af afskaffelse af gensidig forsørgerpligt i 2023 og en samtidig afskaffelse af aftrapningsreglerne vil give en væsentlig adfærdsændring. Ændringen af de to mekanismer kan give flere lyst til at arbejde. Dette er til trods for, at et fåtal af alderspensionisterne aftrappes som følge af aftrapningsreglerne. Adfærdsændring kan således give et væsentlig højere udgiftsøstemat, men det er ikke muligt at lave en præcis beregning til dette. Det skal derudover nævnes, at der i dag er størrelsesordenen 300 personer, som vil kunne modtage alderspension, men som har valgt ikke at søge om at modtage alderspension. Det antages, at en afskaffelse af aftrapningsmekanismerne, muligvis kan få dele af denne gruppe til at søge om alderspension.

Samtidig er det også vigtigt at sætte indkomstgrænserne i direkte sammenligning med de eksisterende indkomster. Gennemsnitsindkomsten for alle over 14 år før skat er 291.577 kr. i 2023¹. Som det fremgår af hovedkonklusionerne fra redegørelsen om afskaffelse af aftrapning af alderspension, har relativt få alderspensionister indkomster over de eksisterende aftrapningsgrænser. Der skal naturligvis tages det hensyn, at hvis reglerne ændres, vil flere måske arbejde mere ved siden af alderspensionen. Der er dog ingen garantier herfor.

Ved at fjerne aftrapningsreglerne fjernes de lighedsskabende mekanismer således. Ved at afskaffe aftrapningsreglerne, vil de indkomstgrupper der i forvejen har en høj indtægt og dermed aftrappes efter gældende regler, få endnu mere i alderspension. De højeste indkomstgrupper har samtidig større egen opsparing af egen pension. De laveste indkomstgrupper vil ikke opleve en forskel i deres rådighedsbeløb, fordi

¹ Indkomst for personer over 14 år efter kommune og indkomsttype (2002-2023) [INDPI101], Grønlands Statistik

et fåtal af de laveste indkomstgrupper reelt har indkomster over aftrapningsgrænserne. Afskaffelse af aftrapningsmekanismer vil derfor forventeligt betyde en øget økonomisk ulighed mellem ældre.

Afslutningsvis gøres opmærksom på, at følgende fremgår af det i juni 2025 af Naalakkersuisut godkendte arbejdsprogram for Holdbarheds- og Vækstplan 2: *"Der nedsættes i 2025 en ekspertgruppe som i løbet af et år skal komme med anbefalinger til en pensionsreform"*. Disse anbefalinger forventes at kunne danne grundlag for et politisk forlig på området i 2026.

Med venlig hilsen

Bentjarag Ottosen